

TILFØJELSER OG RETTELSER

Maribo Domkirke. S. 57, nederste linje. Markus, læs: Matthæus.

S. 66, 1. 18 f. n. Stolen har fem fag, læs: Stolen har oprindelig haft fem, nu kun fire fag.

S. 66, 1. 14—13 f. n. Kristus Salvator og de fire evangelister, læs: Kristus Salvator og tre evangelister.

S. 67, 1. 4 f. n. På . . . indskrift, læs: På rygpanelet står en latinsk indskrift.

S. 67, sidste linje. Sognepræst, og . . ., læs: Sognepræst.

S. 80, gravsten nr. 34. Den rigtige dødsdag synes at være 10. sept. (Kall Rasmussen: Musse Herred I, 46 jfr. Aarb.Loll.Falst. 1947, s. 309). Påpeget af genealogen Alfr. Larsen.

Nakskov. S. 91. En ny †*benkiste* opsattes 1572 »Østen ved kirkemuren«, men blev atter nedbrudt o. 1600¹.

S. 105, 1. 3 f. o. Zacharias Phillip o: Zacharias Phillip Getreuer.

S. 105, 1. 4 f. o. På en auktion 1830 solgtes bl. a. en gammel †*altertavle* (Nakskov Byfoged. Auktionskataloger 1830, LA.).

S. 105, 1. 5 f. o. 1752, læs: 1754.

S. 119. En ny †urskive forfærdigedes 1827 (Provstebroprotokol 1685—1829).

S. 120, 1. 22 f. o. G. Herbst, læs: D. C. Herbst.

S. 123 f. I Aarb.Loll.Falst. 1955, s. 136 f., er yderligere meddelt følgende †epitafier og †gravsten;

1) Stenepitafium opsat af Birgitte Hansdatter Lunde, død 14. nov. 1646, over sig selv og sine to ægtemænd, tolder i Rødby Jørgen Hansen Skrifver, død 8. jan. 1617, og mag. Hans Frantzøn Birchit, død i Nakskov 3. aug. 1636.

2) Sort trætavle opsat af apoteker og rådmand Peter Schön over hans 1665 erhvervede begravelse.

3) 1679. Gravsten tilhørende borgmester Peder Mortensen med arvinger.

4) Gravsten over Jakob Andersen Kielskov og hustru Karen Madsdatter Midlerkamp, død 13. juli 1681.

5) 1684. Gravsten over borger og handelsmand Rasmus Jensen Elkier,

¹ Perlestikkerbogen, udg. af Samfundet for dansk Genealogi og Personalthistorie. Kbh. 1954. S. 34.

død 1681, og Rasmus Krag, søn af førstnævntes enke, Margrethe Jacobsdatter, i hendes andet ægteskab med byfoged Anders Krag.

6) Gravsten over Anders Pedersen Wejløe, født 3. maj 1739, gift med Karen Andersdatter 3. feb. 1764, død 29. nov. 1784.

7) Gravsten over Kirsten Sønderup, født Lexou, gift 21. april 1777 med rådmand Sønderup, død 23. nov. 1781, 29 år gi. En søn, Niels, samt en søn og en datter af rådmanden i 2. ægteskab.

8) Gravsten over købmand Johan Antoni Pedersen Bølle, født 21. jan. 1753, død 11. aug. 1787.

Gravsten over bager Jens Nielsen Stevning og hustru, Cathrina Elisabeth Stevning, død som enke 1795.

10) Sognepræst og provst Andreas Borch, født 30. marts 1728, død 25. okt. 1803. Datteren Karen, født 2. sept. 1772, død 13. april 1803.

11) Gravsten over sognepræst J. B. Obel, født 10. aug. 1760, død 2. okt. 1808.

12) Udateret gravsten over en smed.

Nr. 1—3 og 12 fandtes i koret, de øvrige i kirkens nordside.

Sakskøbing. S. 152, 1. 16 f. n. 22. april, læs: 27. april.

S. 155, 1. 15 f. o. Kirkehist. Saml. 1 R. IV, læs: Kirkehist. Saml. Ny R. IV.

Rødby. S. 161 ff. I Stiftsmuseet opbevares to evangelistfigurer, fire tarvelige malerier samt en trætavle med indskrift fra 1753.

Nysted. S. 184, 1. 3 f. o. I Stiftsmuseet opbevares en lille træfigur, et lam på en bog, som måske er det oprindelige Johannes-attribut.

S. 204, 1. 20 f. o. Weiers ms. er af NM afgivet til LA.

Nykøbing. S. 227, 1. 18 f. o. Orglet fra 1848 er i 1904 flyttet til Nr. Vedby kirke (sml. s. 1182).

S. 239. Gravsten nr. 2 (Henrichus Paulli). Gravskriften er trykt Westphalen: Monum. ined. III. Sp. 1449. (Iflg. meddel, fra sognepræst dr. phil. Axel Garboe).

Stubbekøbing. S. 273 ff. Forskellige inventardele, som angives at stamme fra kirken, ejes nu af dr. techn. Paul Bergsøe (sml. Paul Bergsøe: De tre Vinduer, Kbh. 1945. S. 29 f.).

Kappel. S. 311, 1. 8 f. n. grå kalksten, læs: granit.

Tillese. S. 341, 1. 7 f. n. fodbinder, læs: fodtinder.

Landet. S. 383 f. Klokkeren fra 1696 er nu i Vejleby kirke (s. 832).

Ryde. S. 402, 1. 10 f. o. Grube, læs: Grube.

Søllested. S. 413, 1.6 f. n. *Herskabsstole*, læs: †*Herskabsstole*.

S. 414, 1.5 f. n. 1837, læs: 1737.

Gurreby. S. 437, 1. 3 f. o. af C. V. Bissen, læs: efter Thorvaldsen. Relieffet står på en gotisk predella, som muligvis stammer fra den ndf. omtalte fløj-altertavle.

Stokkemarke. S. 449, 1. 1 f. o. pavebreve, læs: pavebrev.

Utterslev. S. 535, fig. 4, billedteksten 1:5, læs: 1:20.

S. 536, fig. 5, billedteksten 1:5, læs: 1:20.

S. 537 ff. Inventaret istandsat 1951 af kirkemaler P. Kr. Andersen.

Halsted. S. 601, 1. 3 f. n. S. Jørgen, læs: S. Michael.

Vesterborg. S. 626 f. Den sene datering af prædikestolen lader sig næppe opretholde. Stolen er sikkert identisk med den som forsvunden betegnede prædikestol fra 1599.

Birket. S. 642, 1.3 f. o. Storfetet, læs: Storfeltet.

Ringsebølle. S. 652, fig. 3, billedteksten 1:150, læs: 1:200.

S. 658, note 8, LA, læs: RA.

Erindlev. S. 689 ff. Ved en udvendig restaurering 1955 er pudslaget blevet afhugget og kirken hvidmalet. Arkitekt Charles Christensens redegørelse for restaureringen vil fremkomme i Aarb.Loll.Falst. 1956.

Olstrup. S. 713. E. Benzon, læs: L. Benzon.

Bursø. S. 767, 1. 2 f. o. Sorø, læs: Præstø.

Nebbelunde. S. 779, perioden 1. 14-18, læs: Tavlen er nærmest beslægtet med altertavlen i Stubbekøbing (s. 274).

S. 779, 1. 4 f. n. Nadverbilledet går tilbage til J. Sadelers stik efter Pieter de Witte (Candid). Sml. Vignæs (s. 963 og 1479), Tingsted (s. 1319) samt D. K. Haderslev amt, s. 138.

Maleriet i topstykket (fig. 7) er malet efter samme forlæg som billedet på epitafium nr. 3 i Nakskov (s. 122).

Fæmø S. 890, billedtekst, 890, læs: 891.

Askø. S. 900. Altertavlen restaureret 1955 af konservator N. J. Termansen.

Taars. S. 958 f. Prædikestolens evangelistfigurer er næppe gamle; sandsynligvis stammer de fra restaureringen 1859.

Vignæs. S. 963, 1. 3-4 f. o. hvis komposition er overtaget efter Daniele Cresspi, læs: som går tilbage til J. Sadelers stik efter Pieter de Witte (Candid). Sml. D. K. Haderslev amt, s. 138¹⁰.

S. 965. Note 10. Henvisningen udgår, i stedet læses: S. Arnvig, Et nadverbillede fra St. Knuds kirke, i Fynske Minder 1954, s. 50 ff.

Radsted. S. 982, 1. 9 f. o. gotisk østforlængelse, læs: gotisk østforlængelse og vesttårn.

S. 1000, note 13 2. udg., læs: 3. udg.

Døllefjælde. S. 1043, 1. 6 f. n. Maglebrænde, læs: Stadager.

Øster-Uislev. S. 1063, 1. 2 f. n. 1719, læs: 1779.

Herreslev. S. 1113, 1. 6 f. o. af C. V. Bissen, læs: efter Thorvaldsen.

S. 1113, 1. 7 f. o. s. 437, læs: s. 437 og 1478 samt D. K. Præstø amt, s. 892f.

S. 1113, 1. 12 f. o. Kalken kan ikke være skænket af Fr. Suhr, som døde 1706. Oplysningen om, at Suhr har skænket en kalk, stammer da også fra et inven-

tarium i regnskaberne for tiden 1630—1710, således at den antagelig vedrører en ældre kalk. (Uoverensstemmelsen påpeget af genealogen Alfr. Larsen).

Nr. Vedby. S. 1177, 1. 9 f. o. Nadverbilledet er malet efter samme forbillede som altertavlemalerierne i Sengeløse (Kbh. amt s. 562) og Hjerting (Haderslev amt).

Brarup. S. 1259. Ved en (endnu uafsluttet) restaurering af stoleværket (v. konservator K. Roland Hansen) er afdækket en ret velbevaret renaissance-staffering. På mandsstolenes døre er Kristus og apostlene malet, på kvindestolene de fem kloge og de fem dårlige jomfruer, Eva og enkelte dyder.

Stadager. S. 1266, 1. 17 f. o. (fig. 4), læs: (fig. 1).

Ønslev. S. 1293, 1. 8 f. n. D. G. Herbst, læs: D. C. Herbst.

Eskildstrup. S. 1304, 1. 8 f. n. Ønslev prædikestol, s. 1289, læs: Idestrup altertavle, s. 1340.

Tingsted. S. 1309. Det er af E. Dyggve påvist, at der i lighed med forholdene ved Jelling og Tibirke syd for kirken har været en vinkelformet plads, som endnu i nyere tid markeredes af bøndergårdenes placering (se plan s. 1326). På denne plads bekræftede tingalmuen i middelalderen og renaissancetiden de forhandlinger og beslutninger, der blev udformet på Nykøbing Slot. (Se Dyggves afhandling i Aarb. Loll. Falst. 1956).

På kirkegården er fra tid til anden fundet godt en snes mønter. Ældst er en engelsk mønt, iflg. Den kgl. Mønt- og Medaillesamling slået i Winchester for kong Ethelred (978-1016). Den ældste danske mønt er slået i Roskilde for Valdemar 2. Desuden findes af middelalderlige mønter 2 af kong Hans's hvider, en søsling fra 1525, en lybsk søsling 1532 og en lidt yngre, slået i Rostock. De øvrige mønter er tidligst fra Christian 4.s tid.

Idestrup. S. 1337, 1. 3 f. o. hvorunder den endnu hører, læs: hvorunder den hørte, til den i 1950 overgik til selveje.

S. 1344, 1. 21 f. o. D. G. Herbst, læs: D. C. Herbst.

Sdr. Kirkeby. S. 1381, 1. 11 f. o. 40 cm, læs: 50 cm.

Aastrup. S. 1471, dåbsfad nr. 1 er i 1955 bortstjålet.